

ЗАКОН

за избиране на народни представители в Европейския парламент

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон определя условията и реда за избиране на народни представители от Република България в Европейския парламент (ЕП), както и условията и реда за упражняване на активното и пасивното изборно право в тези избори от българските граждани, както и от гражданите на Европейския съюз (ЕС), които не са български граждани.

(2) От Република България се избират определен с решение на Съвета на ЕС брой народни представители.

(3) Статутът на народен представител в ЕП е несъвместим със:

1. член на правителство на държава - членка на ЕС;
2. член на Европейската комисия;
3. съдия, генерален адвокат или съдебен секретар към Европейския съд, съответно към Първоинстанционния съд на Европейските общности;
4. член на Управителния съвет на Европейската централна банка;
5. член на Сметната палата на ЕС;
6. Европейски омбудсман;
7. член на Икономическия и социален комитет на Европейската икономическа общност и Евроатом;
8. член на комитети или други органи, учредени въз основа на Договорите за създаване на Европейската икономическа общност и Евроатом, с цел да управляват фондовете на Европейските общности или с оглед изпълнението на постоянни административни задължения;
9. член на Борда на директорите, на Управителния съвет или служител на Европейската инвестиционна банка;
10. представител или служител на институция на Европейските общности или на други специализирани звена към Европейските общности или Европейската инвестиционна банка;
11. народен представител в национален парламент;
12. изпълняването на друга държавна служба или извършването на дейност, която според българския закон е несъвместима с положението на народен представител в ЕП и в Народното събрание;

(4) Кандидатите, заемащи една от длъжностите по ал. 3, прекъсват изпълнението ѝ от момента на тяхната регистрация.

Чл. 2. Изборите се произвеждат върху основата на общо, равно и пряко избирателно право при тайно гласуване.

Чл. 3. (1) Право да избират имат българските граждани, които са навършили 18 години към изборния ден включително, живели са постоянно най-малко през последните 3 месеца в Република България или в друга държава - членка на ЕС, и не са поставени под запрещение, нито изтърпяват наказание лишаване от свобода.

(2) Всеки гражданин на държава - членка на ЕС, различна от Република България, има право да участва в изборите за народни представители от Република България в ЕП, ако е навършил 18 години към изборния ден включително, има статут на продължително или постоянно пребиваващ в Република България, не е лишен от правото да избира в държавата членка по произхода си и предварително с официална декларация е заявил желанието си да упражни правото си на глас на територията на Република България.

(3) Всеки избирател има право да гласува само веднъж в едни и същи избори за ЕП.

Чл. 4. (1) Право да бъде избран за народен представител в ЕП има всеки български гражданин, който е навършил 21 години към изборния ден, живее постоянно в Република България и не е поставен под запрещение, нито изтърпява наказание лишаване от свобода.

(2) Право да бъде избран има и всеки гражданин на държава - членка на ЕС, различна от Република България, при условията на ал. 1 и ако не е лишен от правото да бъде избран нито в държавата членка по произхода си, нито в която и да е друга държава - членка на ЕС.

(3) Всеки кандидат има право да се кандидатира в изборите само в една държава - членка на ЕС.

Чл. 5. (1) Изборите се произвеждат в един почивен ден за цялата страна.

(2) Изборите се произвеждат в последната година от 5-годишния мандат на ЕП в съответствие с изборния период, определен от Съвета на ЕС.

(3) Изборите се насрочват от Президента на Република България не по-късно от 90 дни преди изборния ден.

(4) Президентът на Републиката утвърждава образци на изборните книжа и ги обнародва в "Държавен вестник" не по-късно от 85 дни преди изборния ден.

Чл. 6. Право да издигат кандидатури за народни представители в ЕП имат партии, коалиции и инициативни комитети за издигане на независими кандидати.

Чл. 7. За целите на изборите за Европейски парламент територията на Република България представлява една многомандатна избирателна територия.

Чл. 8. (1) Изборите се произвеждат по пропорционална система с изборни листи на партии, коалиции и независими кандидати.

(2) За разпределянето на мандатите между партиите, коалициите и инициативните комитети се използва методът на най-големия остатък - методът на Хеър-Ниймайер (Hare Niemayer) на национално ниво.

Чл. 9. (1) Организационно-техническата подготовка на изборите се осъществява от Министерския съвет и от областните и общинските администрации във взаимодействие с изборителните комисии.

(2) Разходите по подготовката и произвеждането на изборите са за сметка на държавния бюджет по утвърдена план-сметка, съгласувана с Централната изборителна комисия.

(3) Всички заявления, жалби, удостоверения и други книжа по този закон се освобождават от държавни такси.

Глава втора

ИЗБИРАТЕЛНИ КОМИСИИ

Чл. 10. За произвеждане на изборите се назначават следните изборителни комисии:

1. Централна – една за цялата страна. Тази комисия се назначава до края на пълномощията на ЕП;
2. районни - за всеки изборителен район;
3. секционни - за всяка изборителна секция.

Чл. 11. (1) Централната изборителна комисия се назначава с указ на Президента на Републиката не по-късно от 70 дни преди изборния ден. Тя е в състав до 25 членове и включва председател, заместник-председатели и секретар.

(2) Представителите на никоя партия или коалиция не могат да имат мнозинство в Централната изборителна комисия. Председателят и секретарят са от различни политически партии и коалиции.

Чл. 12. (1) Членовете на Централната изборителна комисия са лица с висше образование и трябва в мнозинството си да са юристи. За членове на Централната изборителна комисия се назначават български граждани, които отговарят на условията по чл. 4, ал. 1.

(2) Член на Централната изборителна комисия, докато заема длъжността си, не може да бъде народен представител в ЕП и кандидат за народен представител в ЕП, съдия във Върховния административен съд, военнослужещ във Въоръжените сили и служител на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 13. Членовете на Централната изборителна комисия получават възнаграждение, което се определя от президента на републиката.

Чл. 14. (1) Не по-късно от 60 дни преди изборния ден Централната изборителна комисия назначава районните изборителни комисии по предложение на областните управители, направено след консултации с парламентарно представените партии и коалиции. В консултациите могат да участват и други партии или коалиции. Парламентарно представените политически сили имат право на свои представители във всяка районна изборителна комисия.

(2) Предложението на областния управител се прави не по-късно от 65 дни преди изборния ден.

(3) Когато областният управител не е направил предложение в срока по ал. 2, той изпраща незабавно протоколите за консултациите заедно с постъпилите писмени предложения и възражения от партиите или коалициите в Централната изборителна комисия.

Чл. 15. Районната изборителна комисия се състои от председател, двама заместник-председатели, секретар и членове. Общият брой на членовете във всяка районна изборителна комисия е 11.

Чл. 16. Секционната изборителна комисия се състои от председател, заместник-председател, секретар и членове. Общият брой на членовете е:

1. за секции до 300 изборители включително - до 7;
2. за секции с повече от 300 изборители - до 9.

Чл. 17. Възнагражденията на районните и секционните изборителни комисии се определят от Централната изборителна комисия.

Чл. 18. Централната изборителна комисия и районните изборителни комисии имат печат.

Чл. 19. Към Централната изборителна комисия и към районните изборителни комисии могат да се създават работни групи от специалисти. Възнагражденията на специалистите се определят от Централната изборителна комисия.

Чл. 20. (1) Районните изборителни комисии назначават секционните изборителни комисии не по-късно от 25 дни преди изборния ден по предложение на кметовете на общини след консултации с парламентарно представените партии и коалиции. В консултациите могат да участват и други партии и коалиции. Парламентарно представените политически сили имат право на свои представители във всяка секционна изборителна комисия.

(2) Кметовете правят предложенията си не по-късно от 30 дни преди изборния ден.

(3) Когато кметът не е направил предложение в срока по ал. 2, той изпраща незабавно протоколите за консултациите заедно с постъпилите писмени предложения и възражения от партиите или коалициите в районната изборителна комисия.

(4) Когато районната изборителна комисия не назначи секционните изборителни комисии в срока по ал. 1, тя незабавно изпраща цялата документация в Централната изборителна комисия. Последната назначава секционните изборителни комисии.

Чл. 21. (1) Към предложенията за назначаване на изборителни комисии партиите и коалициите представят списък на лицата, които ще заместят предложените от тях лица, когато последните са в трайна невъзможност да изпълняват функциите си.

(2) Заместването се извършва: за Централната изборителна комисия - с указ на Президента на Републиката, за районните изборителни комисии - с решение на Централната изборителна комисия, а за секционните изборителни комисии - с решение на районната изборителна комисия.

Чл. 22. (1) За членове на районните и секционните изборителни комисии се назначават лица, които отговарят на изискванията на чл. 3, ал. 1 или чл. 3, ал. 2.

(2) Партиите и коалициите представят писмени предложения за своите представители.

(3) В състава на районните и секционните изборителни комисии не могат да бъдат включвани областни управители и техни заместници, кметове и техни заместници, както и лица по чл. 12.

(4) Представителите на една партия или коалиция не могат да имат мнозинство в районна или секционна изборителна комисия. Председателят и секретарят са от различни партии и коалиции.

Чл. 23. (1) При изпълнение на своите функции членовете на изборителните комисии са длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(2) Членовете на изборителните комисии имат право да ползват неплатен служебен или платен годишен отпуск по избор за времето, необходимо за работата им в съответната комисия. Отпускът се зачита за трудов или служебен и осигурителен стаж, освен ако се зачита на друго основание.

(3) Членовете на Централната изборителна комисия и на районните изборителни комисии се осигуряват от работодателите им по смисъла на Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване от момента на назначаването им в съответната комисия до приключване на работата в нея.

(4) Членовете на Централната изборителна комисия и на районните изборителни комисии, регистрирани като безработни, получават и обезщетения по глава четвърта "а" от Кодекса за социално осигуряване от момента на назначаване в съответната комисия до приключване на работата в нея.

(5) При изпълнение на функциите си членовете на изборителните комисии не могат да носят отличителни знаци на партии, коалиции и инициативни комитети, както и да провеждат предизборна агитация.

Чл. 24. (1) Заседанията на изборителните комисии са законни, когато на тях присъстват повече от половината от членовете им.

(2) Решенията на изборителните комисии се приемат с мнозинство от две трети и се подписват от председателя и секретаря. Когато един от тях отсъства, решението се подписва от заместник-председател.

(3) За заседанията на изборителните комисии се съставя протокол, който се подписва по реда на ал. 2.

(4) На заседанията на районните изборителни комисии могат да присъстват застъпници. Изказаните от тях становища, мнения и възражения се записват в протокола.

Чл. 25. (1) Централната изборителна комисия:

1. следи за изпълнението на този закон на територията на страната и в дипломатическите представителства в държавите членки;

2. упражнява методическо ръководство и контрол върху дейността на районните и секционните изборителни комисии;

3. поддържа страница в интернет, в която публикува решения, методически указания, предварителни и окончателни резултати от изборите и други документи и данни;

4. назначава районните избирателни комисии, както и секционни избирателни комисии в случаите, когато районната избирателна комисия не ги е назначила в установения срок;

5. регистрира партии, коалиции и инициативни комитети за участие в изборите и им издава удостоверения;

6. регистрира кандидатските листи на партиите, коалициите и инициативните комитети;

7. разглежда жалби против решения и действия на районните избирателни комисии, произнася се по тях в 3-дневен срок с окончателно решение и го обявява незабавно;

8. определя условията и реда за участие на наблюдатели не по-късно от 50 дни преди изборния ден и им издава удостоверения;

9. обнародва в "Държавен вестник" резултатите от изборите незабавно след обявяването им;

10. определя условията и реда за възлагане чрез конкурс на компютърната обработка на резултатите от изборите не по-късно от 54 дни преди изборния ден;

11. възлага чрез конкурс компютърната обработка на резултатите от изборите не по-късно от 40 дни преди изборния ден;

12. приема методически указания за работата на районните и секционните избирателни комисии по прилагането на този закон;

13. определя условията и реда за извършване на социологически проучвания в изборния ден не по-късно от 20 дни преди изборния ден;

14. обявява резултатите от изборите и издава удостоверения на избраните представители;

15. предоставя на участниците в изборите на технически носител резултатите от гласуването по избирателни секции за цялата страна и ги публикува в интернет;

16. публикува резултатите от изборите по избирателни секции за цялата страна в специален бюлетин и на технически носител не по-късно от 40 дни след изборния ден;

17. предава в Държавния архивен фонд по един екземпляр от протоколите на секционните и районните избирателни комисии;

18. предоставя информация за изборните резултати на председателя на Народното събрание;

19. изпраща чрез Министерството на външните работи до компетентните органи на държавите - членки на ЕС, списък на гражданите на тези държави, изявили желание да гласуват, или чиито кандидатури са издигнати в изборите за български представители за ЕП.

(2) Решенията на Централната изборителна комисиия се съобщават чрез публикуване в бюлетин на Българската телеграфна агенция.

(3) Решенията на Централната изборителна комисиия по ал. 1, т. 1, 4, 5, 8, 11 и 13 могат да се обжалват в 3-дневен срок от съобщаването им пред Върховния административен съд, който в 3-дневен срок се произнася с решение, което е окончателно.

Чл. 26. (1) Районната изборителна комисиия:

1. следи за изпълнението на този закон на територията на областта;
2. назначава секционните изборителни комисиии;
3. следи и контролира изготвянето и обявяването на изборителните списъци, образуването на изборителните секции, отпечатването на бюлетините и издаването на удостоверения за гласуване на друго място;
4. следи за осигуряване на условия за гласуване на лица с физически увреждания;
5. утвърждава номерацията на изборителните секции в срок 3 дни от получаването ѝ;
6. регистрира застъпници на кандидатите;
7. снабдява секционните изборителни комисиии с изборителни кутии, бюлетини и пликове за гласуване, формуляри на протоколи, извлечения и чернови, като контролира тяхното съхраняване, разпределение по секции и транспортиране;
8. разглежда жалби против решения и действия на секционните изборителни комисиии и се произнася по тях незабавно;
9. съставя протокол за резултатите от гласуването в изборителния район ;
10. предава на Централната изборителна комисиия секционните протоколи, районния протокол и други книжа.

(2) Решенията на районната изборителна комисиия се обявяват на общодостъпно място в сградата, в която тя се помещава.

(3) Решенията на районната изборителна комисиия по ал. 1, т. 2 и 6 могат да се обжалват в 3-дневен срок от обявяването им пред Централната изборителна комисиия. Последната в срок 3 дни се произнася с решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

Чл. 27. (1) Секционната изборителна комисиия:

1. следи за спазването на този закон в изборното помещение и в района на секцията;
2. съдейства за подреждане на изборното помещение според изискванията на закона и с оглед осигуряване на достъп до гласуване на лица с физически увреждания;
3. осигурява свободното и спокойно протичане на гласуването в изборителната секция;

4. преброява гласовете, изготвя протокол за резултата от гласуването в избирателната секция и го предава на районната избирателна комисия в срок 24 часа след приключване на гласуването;
5. предава останалите книжа и материали на общинската администрация в срока по т. 4;
6. разглежда жалби, по които се произнася незабавно;
7. обявява на публично място резултатите от гласуването.

(2) Указанията на председателя на секционната избирателна комисия са задължителни за всички граждани в изборното помещение. Тези указания могат да бъдат отменени с решение на секционната избирателна комисия.

Глава трета

ИЗБИРАТЕЛНИ СПИСЪЦИ

Чл. 28. (1) Избирателните списъци се съставят от общинските администрации по населените места, в които се води регистър на населението, и се подписват от кмета на общината, съответно от кмета на кметството или от кметския наместник, и от секретаря на общината. В градовете с районно деление избирателните списъци се подписват от кмета и секретаря на района.

(2) Всеки избирател се вписва само в един избирателен списък.

(3) Избирателният списък се състои от две части: "А" и "Б". Част "А" на избирателния списък се съставя по постоянен адрес, а част "Б" - по заявления от гражданина на ЕС адрес в България.

(4) В Част "А" се вписват по азбучен ред имената на избирателя - гражданин на Република България, единният граждански номер, постоянният адрес или заявления от него настоящ адрес, когато той не съвпада с постоянния адрес, видът и номерът на документа за самоличност и се обособява графа "Забележки".

(5) В част "Б" въз основа на подадените по чл. 29, ал. 2 декларации се вписват по азбучен ред имената на избирателя - гражданин на държава - членка на ЕС, който не е гражданин на Република България и който има правото да избира народни представители от Република България в ЕП. Освен имената се вписват и данни за гражданството му на държава - членка на ЕС, видът и номерът на документа за самоличност, адрес на пребиваване и се обособява графа "Забележки".

(6) Органите по ал. 1 в срок 30 дни преди изборния ден изпращат копие от избирателните списъци – част "Б", на министъра на външните работи на Република България, който уведомява по дипломатически път държавите - членки на ЕС.

(7) Органите по ал. 1 могат чрез министъра на външните работи да поискат проверка на обстоятелствата по чл. 3, ал. 2.

(8) Всички документи, които се изискват по този закон от граждани на ЕС, които не са граждани на Република България, издадени на език, различен от български, се представят заедно с легализиран превод на български език.

Чл. 29. (1) Избирателните списъци се съставят поотделно за всяка избирателна секция. Те се отпечатват въз основа на Националния регистър на населението от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в част "А". Част "Б" се съставя въз основа на подадените по ал. 2 декларации от гражданите на ЕС, имащи право да гласуват и не се отпечатва централизирано.

(2) Гражданинът на ЕС, постоянно или продължително пребиваващ в Република България, без да е неин гражданин, депозира официална декларация на български език в общинската администрация по адреса му на пребиваване в България в срок от обявяване на датата на изборите до 40 дни преди изборния ден, в която декларира:

1. притежаваното от него гражданство/гражданства и постоянния, съответно настоящия му адрес в Република България;
2. населеното място или избирателния район, в който името му е било записано за последен път в държавата - членка на ЕС, по произхода;
3. че ще упражни правото си на глас единствено в Република България;
4. че не е лишен от право да избира в държавата - членка на ЕС, по произхода си;
5. датата, от която е придобил статут на постоянно или продължително пребиваващ в Република България;
6. пълните данни от българския документ за самоличност.

Чл. 30. (1) От избирателните списъци се заличават имената на лицата, които до изборния ден са загубили правото си да избират или са починали.

(2) Заличават се имената на българските граждани, които са заминали в чужбина преди повече от 90 дни преди изборния ден.

(3) Заличаването по ал. 2 се извършва по заявление на напусналите страната или служебно по данни, предоставени от Министерството на вътрешните работи.

(4) В избирателните списъци се дописват имената на гражданите, които имат право да гласуват в съответната секция, но са пропуснати.

(5) Дописването се извършва от органите по чл. 28, ал. 1 до предаването на списъците на секционните избирателни комисии по писмено искане на избирателя или в изборния ден - от секционната избирателна комисия по искане на избирателя и след представяне на документ за самоличност.

(6) Когато лицата по ал. 2 се завърнат в страната след изготвяне на избирателния списък, те се вписват отново в него по реда на ал. 4 и 5.

(7) Лицата, които са изтърпели наложеното им наказание лишаване от свобода или вече не са под запрещение, или е отпаднало основанието, поради което са били лишени от правото да избират в държавата - членка на ЕС, чиито граждани са, се вписват в избирателните списъци след представяне на съответен документ в общината, района или кметството.

(8) Отказът за заличаване или дописване може да се обжалва пред районния съд в двудневен срок. Съдът разглежда жалбата в открито заседание в двудневен срок

с призоваване на жалбоподателя и на органите по чл. 28, ал. 1 и постановява решение, което се обявява незабавно и е окончателно.

(9) Отказът на секционната избирателна комисия да извърши дописване по ал. 5 може да се обжалва пред районната избирателна комисия, която се произнася по жалбата незабавно.

Чл. 31. (1) Избирателните списъци в част “А” се обявяват от органите по чл. 28, ал. 1 не по-късно от 40 дни преди изборния ден на видно място в района на съответната избирателна секция. В тях се отбелязват имената, адресът и датата на раждане на лицето.

(2) Част “Б” на избирателните списъци се обявява по реда на ал. 1 в срок 25 дни преди изборния ден.

Чл. 32. (1) Военнослужещите на наборна военна служба се вписват в избирателните списъци на най-близките до военното поделение избирателни секции.

(2) Списък на лицата по ал. 1 се съставя и подписва от командира на поделението и не по-късно от 45 дни преди изборния ден се изпраща на кмета на общината или района, или кметството за вписване в избирателните списъци.

(3) За извършеното вписване се уведомяват органите по чл. 28, ал. 1 по постоянния адрес на лицата, за да бъдат заличени те от съответните избирателни списъци.

(4) Министерството на отбраната изпраща на Министерството на регионалното развитие и благоустройството данни за изключването на наборните военнослужещи от избирателните списъци по ал. 3.

Чл. 33. (1) Военнослужещите на наборна военна служба, които са в отпуск в изборния ден и се намират в населеното място по постоянния си адрес, се вписват в избирателния списък на секцията, ако са били заличени.

(2) При разрешаване на отпуск по ал. 1 командирът на поделението незабавно уведомява кмета на общината или района, или кметството, където се намира поделението, за заличаване на военнослужещия от избирателния списък по чл. 32, ал. 1.

(3) Когато във военното поделение след изпращане на списъка по чл. 32, ал. 2, но преди предаване на списъците по чл. 32, ал. 1 на секционните избирателни комисии, са преведени наборни военнослужещи, те се вписват в избирателните списъци на секциите по чл. 32, ал. 1. В този случай командирът на поделението, от което са преведени военнослужещите, незабавно уведомява кмета на общината или района, или кметството по местонахождение на повереното му поделение за заличаване на тези лица от избирателните списъци.

Чл. 34. (1) Всеки избирател може да поиска отстраняване на непълноти и грешки в избирателния списък с писмено заявление до кмета на общината или района, или кметството.

(2) Заявленията се приемат от съответната администрация най-късно 7 дни преди изборния ден.

(3) Кметът на общината или района, или кметството разглежда заявлението в двудневен срок и се произнася по него с мотивирано решение, което обявява незабавно на публично място.

(4) Заинтересуваният може да обжалва решението пред районния съд в двудневен срок. Съдът разглежда жалбата в двудневен срок в открито заседание с призоваване на жалбоподателя и кмета и постановява решение, което е окончателно и се обявява незабавно.

Чл. 35. (1) Избирателни списъци в лечебни и здравни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други такива, както и на плавателни съдове под български флаг се съставят от ръководителя на заведението или дома, съответно от капитана на плавателния съд.

(2) Ръководителят на заведението или дома или капитанът на плавателния съд уведомява за включените в списъка лица органите по чл. 28, ал. 1, за да бъдат заличени от избирателните списъци по постоянния им адрес.

Чл. 36. Ръководителите на места за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода и за задържане под стража съставят избирателни списъци на задържаните под стража лица, спрямо които няма влязла в сила присъда.

Чл. 37. (1) Българските граждани, живеещи в друга държава членка, в която не са придобили право да гласуват за ЕП и се намират в страната в изборния ден, могат да гласуват по постоянния си адрес след представяне на доказателства, че през последните 3 месеца са живели в държавата членка, декларация, че не са гласували в същите избори за ЕП, и валиден документ за самоличност.

(2) Когато лицата по ал. 1 са били заличени от избирателните списъци преди предаването им на секционните избирателни комисии, те отново се вписват при условията на ал. 1.

Чл. 38. (1) Удостоверения за гласуване на друго място се издават от органите по чл. 28, ал. 1 в един екземпляр на избиратели, които предварително писмено заявят, че няма да гласуват в секцията по постоянния си адрес или адрес на пребиваване в Република България.

(2) Удостоверенията се издават не по-късно от 14 дни преди изборния ден.

(3) Лицата, получили удостоверения, се заличават от избирателния списък.

(4) За издадените удостоверения се води нарочен регистър.

(5) Избирателите с удостоверения за гласуване на друго място се вписват от секционната избирателна комисия по местопребиваването им в деня на изборите в допълнителен избирателен списък, който се подписва от председателя и от секретаря. Към този списък се прилагат удостоверенията за гласуване на друго място.

(6) Избирател, получил удостоверение за гласуване на друго място, може да гласува в секцията по постоянния си адрес или адрес на пребиваване в Република България. Комисията го вписва в допълнителния списък, към който прилага и удостоверението по ал. 1.

(7) Избирател, чийто постоянен и настоящ адрес са в различни населени места, може да поиска да бъде вписан в избирателния списък по настоящ адрес не по-късно от 14 дни преди изборния ден.

(8) Искането по ал. 7 се прави писмено пред органите по чл. 28, ал. 1 по настоящия адрес на лицето. След вписването те съобщават за това по служебен път на органите по чл. 28, ал. 1 по постоянния адрес на лицето не по-късно от 7 дни преди изборния ден, за да бъде заличено името му от списъка по този адрес.

Чл. 39. Избирател, който не е включен в избирателния списък до изборния ден, се вписва в списъка от председателя на секционната избирателна комисия по постоянния му адрес, а гражданите на ЕС със статут на продължително пребиваващи у нас - по заявления от тях адрес.

Чл. 40. (1) Поправките в избирателните списъци се обявяват незабавно.

(2) Зачищането от избирателните списъци се извършва преди отпечатването им автоматизирано, а след отпечатването им - с хоризонтална черта така, че заличеното име да се чете.

Глава четвърта

ИЗБИРАТЕЛНИ РАЙОНИ И ИЗБИРАТЕЛНИ СЕКЦИИ

Чл. 41. (1) За произвеждане на изборите територията на страната се разделя на 31 многомандатни избирателни района, в т. ч. 3 в област София и два в област Пловдив. Останалите избирателни райони съвпадат с границите на областите.

(2) Наименованията, границите и номерацията на избирателните райони се определят от Президента на Републиката не по-късно от 55 дни преди изборния ден.

Чл. 42. (1) Гласуването и преброяването на гласовете се извършва по избирателни секции.

(2) Кметът на общината образува със заповед избирателните секции на територията на общината не по-късно от 65 дни преди изборния ден и предлага на районната избирателна комисия тяхната номерация.

(3) Заповедта на кмета се обявява публично. Тя може да бъде обжалвана в 3-дневен срок пред областния управител, който се произнася окончателно в 3-дневен срок.

Чл. 43. (1) В една избирателна секция се включват до 1000 избиратели.

(2) В населените места се образуват толкова секции, колкото пъти числото 1000 се съдържа в броя на избирателите. При наличие на остатък може да се образува допълнителна секция.

(3) При териториално обособени населени места кметът на общината може да образува секции с не по-малко от 20 избиратели.

(4) Избирателните секции в градовете с районно деление се съобразяват с границите на района.

(5) В лечебни заведения, почивни домове, домове за стари хора и други такива и в намиращи се извън страната плавателни съдове под български флаг се образуват избирателни секции при наличие на не по-малко от 20 избиратели.

(6) Избирателните секции по ал. 5 се образуват от ръководителите на заведенията и домовете и от капитаните на плавателните съдове.

(7) Задържаните под стража, спрямо които няма влязла в сила присъда, могат да гласуват в местата за задържане, когато там е възможно да се създаде избирателна секция при условията на ал. 5.

(8) Ръководителите на български дипломатически представителства в държавите - членки на ЕС, образуват избирателни секции при наличие на не по-малко от 20 избиратели - граждани на Република България, заявили лично желанието си да гласуват.

Чл. 44. Капитаните на плавателните съдове под български флаг, които напускат страната до 19,00 часа в деня преди изборите, получават изборните книжа и материали от районната избирателна комисия по местопребиваването на кораба.

Глава пета

КАНДИДАТИ ЗА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Чл. 45. (1) Кандидати за участие в изборите се издигат от партии и коалиции или от инициативни комитети за издигане на независими кандидати.

(2) Кандидатите, издигнати от партии и коалиции, се подреждат в единни национални кандидатски листи. Всеки независим кандидат образува самостоятелна кандидатска листа.

(3) Кандидатските листи на партиите и коалициите се подреждат и предлагат за регистриране от техните централни ръководства.

(4) Коалициите участват в изборите с обща кандидатска листа. Участващите в тях партии не могат да участват със самостоятелни листи.

(5) Броят на кандидатите в една кандидатска листа не може да надхвърля удвоения брой мандати за български представители в Европейския парламент.

Чл. 46. (1) Кандидат може да бъде предложен за регистриране само от една партия или коалиция.

(2) Когато кандидат бъде регистриран от повече от една партия или коалиция, действителна е първата по време регистрация.

(3) Независим кандидат може да бъде предложен за регистриране само от един инициативен комитет.

(4) Централната избирателна комисия констатира и обявява за недействителни регистрациите, извършени в нарушение на ал. 2 и 3 и чл. 47. Тя обявява решението си в 3-дневен срок и уведомява незабавно районната избирателна комисия и съответните кандидати, партии и коалиции.

Чл. 47. (1) Независим кандидат за народен представител в ЕП се регистрира, когато кандидатурата му е подкрепена от 2000 избиратели.

(2) Независим кандидат не може да бъде включван в листите на партии и коалиции.

(3) За издигане на независим кандидат се образува инициативен комитет от 3-ма до 7 избиратели. Инициативният комитет се регистрира в Централната избирателна комисия. Всеки избирател може да участва само в един инициативен комитет.

(4) Избирател, който подкрепя участието в изборите на независим кандидат, удостоверява това с подписа си пред член на инициативния комитет. Избирателите - български граждани, както и гражданите на ЕС, имащи статут на постоянно пребиваващи у нас, посочват също имената си, единния граждански номер и постоянния си адрес, а гражданите на държава – членка на ЕС, имащи статут на продължително пребиваващи у нас – имената си, единния номер на чужденец и настоящия си адрес.

(5) Член на инициативния комитет по ал. 4 носи отговорност по смисъла на Наказателния кодекс за верността на положените пред него подписи.

(6) Подписката се предава на Централната избирателна комисия не по-късно от 45 дни преди изборния ден.

(7) Когато установи, че независим кандидат не е подкрепен от необходимия брой избиратели, Централната избирателна комисия анулира регистрацията му с решение, което незабавно се изпраща на инициативния комитет.

Чл. 48. (1) Регистрирането на кандидатските листи се извършва от Централната избирателна комисия в отделен регистър след представяне на следните документи:

1. предложение от централното ръководство на партията, коалицията или от инициативния комитет;

2. заявление от кандидата, че е съгласен да бъде регистриран от предложилата го партия, коалиция или от инициативен комитет;

3. кандидатът - гражданин на ЕС, който не е български гражданин, трябва да отговаря на изискванията, на които отговарят кандидатите - български граждани, и задължително декларира в официална декларация:

а) гражданството и адреса си в Република България;

б) че не се кандидатира в същите избори за Европейски парламент в друга държава - членка на ЕС;

в) избирателния район в държавата членка по произход, в чийто избирателен списък последно е било вписано името му;

г) датата, от която е придобил статут на постоянно пребиваващ в Република България;

д) пълните данни от валидния български документ за самоличност;

4. кандидатът по т. 3 задължително представя удостоверение от компетентните органи на държавата членка по произход, че не е лишаван от правото да се кандидатира и че на тези органи не им е известно да съществува такова лишаване от права.

(2) Регистрирането на кандидатските листи се извършва не по-късно от 30 дни преди изборния ден.

(3) Номерата на листите на политическите партии и коалиции се определят от Централната изборителна комисия чрез общ жребий между всички политически партии и коалиции, регистрирали кандидати, не по-късно от 25 дни преди изборния ден.

(4) Резултатът от жребия по ал. 3 се обявява от Централната изборителна комисия на видно място в районите на изборителните секции и чрез медиите.

(5) Централната изборителна комисия изпраща извлечение от регистъра по ал. 1 за кандидати за народни представители в ЕП, които са граждани на държава - членка на ЕС, но не са граждани на Република България, на министъра на външните работи на Република България, който уведомява по дипломатически път страните - членки на ЕС.

(6) Централната изборителна комисия може чрез министъра на външните работи да поиска проверка на обстоятелствата по чл. 4, ал. 2.

(7) Централната изборителна комисия в писмена форма уведомява всеки кандидат за допустимостта на кандидатурата му.

Чл. 49. (1) При отказ за регистрация или при обявяване недействителност на регистрацията на кандидат от листа на партия или коалиция последните могат в 10-дневен срок от деня на отказа или обявяване на недействителността, но не по-късно от 7 дни преди изборния ден, да предложат за регистриране нов кандидат.

(2) Когато някой от кандидатите в регистрирана листа на партия или коалиция почине или изпадне в трайна невъзможност да участва в изборите, партията или коалицията може да предложи нов кандидат по реда на ал. 1.

Чл. 50. (1) Партиите могат да участват в изборите самостоятелно или в коалиция с други партии и коалиции.

(2) Всяка партия и коалиция може да участва в изборите само в една коалиция.

Чл. 51. (1) Не по-късно от 45 дни преди изборния ден централните ръководства на партиите, коалициите и инициативните комитети представят заявления за регистрация, в които посочват пълното или съкратеното си наименование за отпечатване върху бюлетината.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. заверен препис от съдебно решение на Софийския градски съд за вписване на партията, актуализирано към датата на насрочване на изборите включително, както и копие от броя на "Държавен вестник", в който е обнародвано съдебното решение;

2. образец от подписите на представляващите я лица и образец от печата.

(3) Към заявлението коалицията представя:

1. документите по ал. 2 за всяка от участващите в нея партии;

2. решение за образуването, подписано от лицата, представляващи партиите, образец от техните подписи и образец от печата на коалицията, когато има такъв.

(4) Когато коалицията включва в състава си друга коалиция, последната представя документите по ал. 3, както и решение за нейното образуване.

(5) Централната изборителна комисия изпраща на районните изборителни комисии списък на регистрираните партии, коалиции и инициативни комитети.

Чл. 52. Всеки кандидат може да има застъпници, които го подпомагат и представляват неговите интереси пред държавните органи, обществените организации и изборителните комисии.

Чл. 53. (1) Кандидатите, които заемат държавна служба, прекъсват изпълнението ѝ след регистрацията си и получават по избор неплатен служебен или платен годишен отпуск за периода от регистрацията до обявяване на резултатите от изборите включително.

(2) Отпускът се зачита за трудов или служебен и осигурителен стаж.

(3) Избраните кандидати, заемащи длъжности в държавни или общински органи или в техните администрации, имат право след прекратяване на пълномощията им да заемат предишната си длъжност.

Чл. 54. (1) От регистрирането на кандидатските листи до обявяване на резултатите от изборите кандидатите и застъпниците имат качество на длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(2) Когато регистрацията на кандидат е анулирана, правата и задълженията му по ал. 1 се прекратяват от деня на анулирането. Прекратяването е в сила и за неговите застъпници.

Глава шеста

ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ

Чл. 55. Предизборната кампания започва 30 дни преди и приключва 24 часа преди началото на изборния ден.

Чл. 56. (1) Гражданите, партиите, коалициите, инициативните комитети, кандидатите и техните застъпници имат свобода на агитация в устна и писмена форма на предизборни събрания и чрез средствата за масово осведомяване.

(2) Предизборните събрания са публични. За реда при провеждането им отговарят организаторите и органите на Министерството на вътрешните работи.

(3) Държавните и общинските служители, военнослужещите от Въоръжените сили, служителите на Министерството на вътрешните работи, съдиите, прокурорите и следователите, както и лицата на изборна длъжност в синдикалните организации не могат да провеждат предизборна агитация.

(4) Министърът на отбраната съвместно с Централната изборителна комисия определя реда, по който наборните военнослужещи се запознават с

програмите на партиите, коалициите и кандидатите. Не се допуска провеждането на предизборна агитация във военните поделения.

Чл. 57. Партиите, коалициите и инициативните комитети, допуснати до участие в изборите, имат право на еднакъв достъп до източниците на информация, която им е необходима за целите на предизборната кампания.

Чл. 58. (1) Главен редактор на всекидневник или периодично издание, публикувал материал, накърняващ правата и доброто име на кандидат, е длъжен в първия брой след получаването на отговор да го публикува.

(2) Отговорът се публикува на същото място, със същия шрифт и без коментар.

(3) Отговорът се публикува безплатно до обема на материала, на който отговаря.

Чл. 59. (1) По време на предизборната кампания кандидатите, партиите, коалициите и инициативните комитети могат да изготвят и разпространяват плакати, реклами, обръщения и други агитационни материали. На всеки агитационен материал задължително се отбелязва от чие име се издава.

(2) Агитационните материали се поставят на определени от кмета места, а на сгради и огради - с разрешение на собственика или управителя на имота.

(3) Забранява се използването на държавния и общинския транспорт за предизборна агитация.

(4) Забранява се използването на агитационни материали, които застрашават живота и здравето на гражданите, на частната, общинската и държавната собственост и безопасността на движението, както и на материали, които накърняват добрите нрави, честта и доброто име на кандидатите.

(5) Забранява се унищожаването и заличаването на агитационни материали, поставени по установения в този закон ред, до края на изборния ден.

(6) Кметът на общината, района или кметството или кметският наместник по решение на районната избирателна комисия и при необходимост със съдействие на органите на Министерството на вътрешните работи премахва или изземва агитационните материали, поставени в нарушение на този закон. Такива материали могат да се премахват в изборния ден и по решение на секционните избирателни комисии.

Чл. 60. (1) Резултати от допитвания до общественото мнение по повод на изборите не могат да се огласяват преди 19,00 часа на изборния ден.

(2) Социологически проучвания в изборния ден се извършват извън сградите, в които се помещават избирателните секции, чрез интервю с гласували избиратели, когато това не създава затруднения за изборния процес.

Чл. 61. (1) Предизборните програми на медиите започват и приключват в срока по чл. 54.

(2) Предизборната кампания се отразява от Българската национална телевизия и от Българското национално радио под формата на встъпителни и заключителни обръщения, хроники и диспути.

(3) Ръководствата на Българската национална телевизия и на Българското национално радио са длъжни да спазват принципите за равенство и обективност при отразяване проявите на партиите и коалициите в информационните си емисии.

(4) Екипите, формите и темите на диспутите се определят съвместно от генералните директори на Българската национална телевизия и на Българското национално радио и от упълномощени представители на партиите и коалициите. Тези условия се одобряват от Централната изборителна комисия не по-късно от 31 дни преди изборния ден.

Чл. 62. В предизборната кампания по Българската национална телевизия и Българското национално радио се забранява използването на елементи от търговска реклама, както и участие на кандидати и представители на партии и коалиции в излъчваните търговски реклами.

Чл. 63. Редът на представяне на партиите и коалициите по време на обръщенията, хрониките и диспутите се обявява от Централната изборителна комисия след жребий в присъствието на представители на партиите и коалициите не по-късно от 31 дни преди изборния ден.

Чл. 64. Предизборната кампания по Българската национална телевизия и Българското национално радио започва и завършва с до 5-минутни обръщения на партиите, коалициите и инициативните комитети.

Чл. 65. (1) Забранява се поставянето на агитационни материали на партии, коалиции в изборните помещения, както и на разстояние по-малко от 50 метра от входа на сградата, в която е изборното помещение през последните 24 часа преди началото на изборния ден и до края на гласуването.

(2) Когато секционната изборителна комисия установи наличие на материали по ал. 1, тя незабавно ги отстранява - при необходимост със съдействието на кмета или кметския наместник и на органите на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 66. (1) Българската национална телевизия и Българското национално радио предоставят на партиите и коалициите телевизионно и радиовреме за по 3 диспути с времетраене общо до 180 минути.

(2) За целия предизборен период общото времетраене на хрониките е до 120 минути поотделно за Българската национална телевизия и Българското национално радио, но не повече от пет минути на ден.

Чл. 67. (1) Регионалните радио- и телевизионни центрове се използват от партиите, коалициите и инициативните комитети на независимите кандидати в периода на предизборните излъчвания по реда, предвиден за Българската национална телевизия и Българското национално радио.

(2) Регионалните радио- и телевизионни центрове предоставят общо до 120 минути радио- и телевизионно време за диспути между представители на партиите, коалициите и инициативните комитети на независимите кандидати.

(3) Редът за участие в диспутите се определя по жребий не по-късно от 31 дни преди изборния ден. Ръководителите на регионалните радио- и телевизионни

центрове съвместно с представители на партиите и коалициите определят екипите, формите и условията за реализиране на предаванията, както и темите на диспутите.

(4) Предизборните предавания по Българската национална телевизия и Българското национално радио и техните регионални центрове се заплащат от партиите и коалициите по тарифа, определена от Министерския съвет не по-късно от 40 дни преди изборния ден. Заплащането се извършва преди излъчване на предаването.

Чл. 68. (1) Други радио- и телевизионни оператори, включително кабелни телевизии, могат да предоставят време на партиите, коалициите и инициативните комитети на независимите кандидати за отразяване на предизборната кампания при едни и същи условия.

(2) Собствениците на радио- и телевизионните оператори по ал. 1 или техни представители обявяват писмено условията и реда за предоставяне на време за отразяване на предизборната кампания.

(3) Информацията по ал. 2 се предоставя на Централната избирателна комисия за радио- и телевизионните оператори с национален обхват и на районните избирателни комисии - за радио- и телевизионните оператори с регионален и местен обхват, не по-късно от 10 дни преди началото на предизборните излъчвания.

Чл. 69. Когато е излъчено предаване, накърняващо правата и доброто име на кандидат, последният има право на отговор при условията на чл. 18 от Закона за радиото и телевизията. Искането до съответния радио- или телевизионен оператор може да се направи в срок 24 часа след излъчване на предаването.

Чл. 70. (1) При нарушаване на условията и реда за провеждане на предизборната кампания от радио- и телевизионните оператори партиите, коалициите и инициативните комитети могат да се подават жалби в срок 24 часа след излъчване на съответното предаване.

(2) Жалбите се подават до:

1. Централната избирателна комисия - когато операторът има лицензия с национален обхват;

2. районната избирателна комисия по седалището на оператора - когато той има лицензия с регионален или местен обхват.

(3) Когато жалбата е подадена до комисия, която не е компетентна, тя незабавно я изпраща на надлежната комисия, като уведомява жалбоподателя.

(4) Надлежната районна избирателна комисия разглежда жалбата в срок 24 часа и постановява решение, което е окончателно.

Чл. 71. (1) Предизборната кампания се финансира със средства на независимите кандидати и на партиите и коалициите, както и чрез дарения от физически и юридически лица.

(2) Даренията по ал. 1 не могат да бъдат повече от 10 000 лв. от едно физическо лице и повече от 30 000 лв. от едно юридическо лице.

(3) Забранява се финансиране на предизборната кампания от юридически лица с повече от 50 на сто държавно или общинско участие.

(4) Забранява се финансиране на предизборната кампания от чуждестранни физически и юридически лица, както и от смесени дружества с повече от 25 на сто чуждестранно участие.

Чл. 72. Финансирането по чл. 71, ал. 1 не може да надхвърля общо:

1. за партия - 1 000 000 лв.;
2. за коалиция - 2 000 000 лв.;
3. за инициативен комитет - 200 000 лв.

Чл. 73. В срок един месец след изборния ден партиите и коалициите представят отчети пред Сметната палата за набраните и изразходваните в предизборната кампания средства.

Глава седма

ГЛАСУВАНЕ

Чл. 74. (1) Гласуването се извършва с бюлетини и пликосе по образец, установен от Президента на Република България.

(2) Всички бюлетини са бели и не съдържат реквизити извън изброените в закона.

Чл. 75. (1) Бюлетините съдържат:

1. наименованието на политическата партия, коалиция или инициативен комитет;
2. имената на кандидатите от съответната листа или името на независимия кандидат; имената на гражданите от ЕС, които не са български граждани, се изписват на кирилица по начина, по който са записани в молбата (заявлението) за участие в изборите според документа им за самоличност.

(2) В горния ляв ъгъл на отделен ред с увеличен и удебелен шрифт се отпечатва в каре номерът на съответната партия, коалиция или инициативен комитет.

Чл. 76. (1) Преди изборния ден секционната избирателна комисия получава от общинската администрация и от районната избирателна комисия:

1. избирателни кутии;
2. бюлетини и пликосе за гласуване;
3. избирателни списъци;
4. формуляр на секционен протокол;
5. формуляри на извлечения и чернови на секционните протоколи;
6. други помощни технически материали.

(2) Председателят на секционната избирателна комисия и кметът на общината, района или кметството и упълномощен представител на районната избирателна комисия подписват протокол за получаване на книгата и материалите.

(3) След подписването на протокола отговорността за опазване на книгата и материалите носи председателят на секционната избирателна комисия.

(4) Забранява се предварителното раздаване на бюлетини и пликове.

Чл. 77. (1) Когато в сграда с повече от един етаж има секции и на горни етажи и секцията на избирател с физическо увреждане на опорно-двигателния апарат или с увреждане на зрението се намира на някой от тях, избирателят може да гласува в избирателна секция, която се намира на първия етаж (партера), изрично посочена с решение на общинската избирателна комисия.

(2) В сградата по ал. 1 задължително се обособява поне една секция на първия етаж (партера) за избиратели с физически увреждания на опорно-двигателния апарат и със зрителни увреждания, която да е с най-малко избиратели по основен избирателен списък.

(3) Пред избирателната секция по ал. 1 се поставят табела и други обозначителни знаци, на които се отбелязва и допълнителното ѝ предназначение.

(4) Не по-късно от 7 дни преди датата на произвеждане на изборите общинската избирателна комисия оповестява по подходящ начин чрез средствата за масово осведомяване и местния печат мерките, позволяващи на хората с физически и зрителни увреждания да се придвижат и да гласуват в изборния ден.

(5) В обявлението по ал. 4 се посочват телефон и адрес, на които могат да се правят заявки за помощ в изборния ден.

Чл. 78. (1) Избирателните кутии са бели на цвят. Техният образец и размери се определят от Президента на Република България заедно с утвърждаването на изборните книжа.

(2) Изработването на избирателните кутии се организира от общинската администрация.

Чл. 79. (1) При гласуването бюлетините се поставят в непрозрачни пликове.

(2) Бюлетините на партиите и коалициите са с еднакви размери.

Чл. 80. (1) Гласуването се извършва по избирателни секции в предназначени за тази цел изборни помещения.

(2) В срок не по-късно от 20 дни преди изборния ден кметовете на общини изпращат в районната избирателна комисия списък с адресите на избирателните секции.

Чл. 81. (1) Пред изборното помещение се поставят образци от бюлетините за гласуване.

(2) В изборното помещение се поставят кабинки за гласуване, така че да се осигури тайната на гласуването.

(3) В изборните помещения се осигуряват необходимите условия и удобства за гласуване на избиратели с физически увреждания.

(4) След приключване на подготовката за гласуване помещението се запечатва с хартиена лента с подписите на присъстващите членове на секционната избирателна комисия.

(5) Изборните помещения се охраняват отвън от служители на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 82. (1) Разпечатването на изборното помещение и откриването на изборния ден се извършват от председателя на секционната избирателна комисия в 6,00 часа, когато присъстват повече от половината от членовете на комисията. При липса на кворум се уведомява районната избирателна комисия.

(2) Когато до един час не се явят достатъчно членове на секционната избирателна комисия, районната избирателна комисия включва необходимия брой членове от резервите.

(3) Когато председателят на секционната избирателна комисия отсъства, районната избирателна комисия назначава заместник-председателя за председател, а член на секционната избирателна комисия - за заместник-председател. Когато отсъства заместник-председателят или секретарят на секционната избирателна комисия, районната избирателна комисия назначава член на секционната избирателна комисия съответно за заместник-председател или секретар.

(4) Когато председателят, заместник-председателят и секретарят на секционната избирателна комисия отсъстват, районната избирателна комисия попълва състава на секционната избирателна комисия и назначава председател, заместник-председател и секретар измежду членовете и резервите.

(5) Централната избирателна комисия по предложение на районната избирателна комисия може да разреши гласуването в някои секции да започне в 5,00 часа.

Чл. 83. (1) При откриване на изборния ден в изборното помещение могат да присъстват кандидати, застъпници, представители на партии, коалиции, представители на инициативните комитети, наблюдатели, журналисти и избиратели.

(2) Председателят на секционната избирателна комисия проверява наличието на книгата и материалите по чл. 75, ал. 1. Проверява се изправността на избирателната кутия и дали тя е празна. След проверката кутията се затваря и се запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията.

(3) Председателят обявява изборния ден за открит.

Чл. 84. (1) По време на гласуването в изборното помещение могат да присъстват застъпници, представители на партии, коалиции и инициативни комитети, наблюдатели и журналисти.

(2) Членовете на комисията, застъпниците и наблюдателите периодично проверяват за наличието на достатъчно бюлетини за всяка кандидатска листа в кабините за гласуване, когато в тях няма избирател.

Чл. 85. (1) Избирателят удостоверява самоличността си с валиден български документ за самоличност.

(2) Наборните военнослужещи удостоверяват самоличността си с военна книжка.

Чл. 86. (1) Председателят или упълномощен член на комисията сверява данните от документа за самоличност на избирателя с данните от избирателния списък и го допуска до гласуване.

(2) Когато се установи разлика между данните от документа за самоличност и от избирателния списък, данните от документа за самоличност се записват в графата "Забележки" на избирателния списък.

(3) Избирателите с удостоверения за гласуване на друго място ги предават на комисията, която проверява данните в тях и ги прилага към допълнителния избирателен списък. Тези удостоверения са неразделна част от списъка.

Чл. 87. (1) Избирателят получава от член на секционната избирателна комисия празен плик за гласуване и отива в кабината да гласува. В кабината може да се намира само един избирател.

(2) Избирателят гласува, като:

1. поставя в плика една бюлетина за избрана от него кандидатска листа или независим кандидат и го затваря;

2. излиза от кабината и пуска плика в избирателната кутия;

3. полага подпис в избирателния списък.

(3) След гласуването избирателят получава обратно документа си за самоличност и напуска изборното помещение.

Чл. 88. (1) Гласуването е лично.

(2) Когато избирателят е с физическо увреждане и не е в състояние да извърши сам необходимите действия при гласуването, председателят на комисията може да разреши гласуването да се извърши с помощта на придружител, посочен от избирателя. При оспорване на решението на председателя от член на комисията спорът се решава окончателно от секционната избирателна комисия. В този случай в графата "Забележки" на избирателния списък комисията вписва името и данните от валиден документ за самоличност на придружителя. Когато физическо увреждане не позволява на избирателя да се подпише, в полето за подпис член на комисията поставя кръстче и случаят се отбелязва в протокола.

(3) Не се разрешава на едно лице да бъде придружител на повече от двама избиратели.

(4) Член на комисията не може да бъде придружител.

(5) Не се разрешава присъствие на други лица освен гласуващи в момента избиратели на разстояние по-малко от 3 метра от кабините за гласуване, когато в тях има избирател.

(6) Не се разрешава гласуване извън изборното помещение.

(7) Забранява се изнасянето на пликове и бюлетини от избиратели.

(8) Забранява се изнасянето на избирателни кутии извън изборното помещение по време на гласуването и преброяването на гласовете.

Чл. 89. (1) Когато избирателната кутия се напълни с пликове, върху нейния отвор се залепва хартиена лента с подписите на членовете на комисията, така че да не могат да се пускат повече пликове. Пълната кутия остава на масата.

(2) Председателят проверява изправността на втората кутия и дали тя е празна. Кутията се затваря и запечатва с хартиени ленти, подписани от присъстващите членове на комисията, и гласуването продължава.

Чл. 90. (1) Избирателите гласуват до 19,00 часа. Когато в 19,00 часа пред изборното помещение има негласували избиратели, гласуването продължава, докато те упражнят правото си на глас, но не по-късно от 20,00 часа.

(2) Секционната избирателна комисия може да преустанови гласуването, когато са налице съществени нарушения на изборния процес. След тяхното отстраняване гласуването продължава. Решението за преустановяване на гласуването се съобщава незабавно на Централната избирателна комисия чрез районната избирателна комисия.

(3) При необходимост от възстановяване на реда и по решение на секционната избирателна комисия председателят може да потърси съдействието на кмета или кметския наместник и на органите на Министерството на вътрешните работи.

(4) Не се допускат в изборното помещение лица с поведение, накърняващо добрите нрави, както и лица, носещи предмети, опасни за живота и здравето на гражданите.

(5) Въоръжени лица не се допускат в изборното помещение освен в случаите по ал. 3.

Глава осма

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗБОРНИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Чл. 91. (1) След изтичането на изборния ден председателят на секционната избирателна комисия обявява гласуването за приключило.

(2) Неизползваните бюлетини и пликове се опаковат, пакетират и запечатват.

Чл. 92. Секционната избирателна комисия установява резултатите от гласуването и ги отразява в секционен протокол.

Чл. 93. При отваряне на избирателните кутии и при установяване на резултатите от гласуването могат да присъстват кандидати, застъпници, представители на партии, коалиции, инициативни комитети, наблюдатели и журналисти.

Чл. 94. Секционният протокол е в 3 идентични екземпляра и е изработен на трипластова индигирана хартия. Всеки екземпляр е на един лист с обособени страници. Преди попълване на протокола се съставя чернова, която по форма и съдържание е еднаква с него.

Чл. 95. (1) Секционният протокол се подписва от всички членове на комисията след съставянето му. След подписването председателят обявява резултатите от гласуването.

(2) Поправки в протокола след подписването му могат да се правят преди обявяване на резултатите от гласуването. Поправката се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка". Очевидни фактически грешки могат да се поправят и след обявяване на резултата.

(3) Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение.

(4) Когато член на комисията е обективно възпрепятстван да подпише протокола, това се отбелязва, като се посочват и причините.

(5) Извлечение от протокола се поставя на видно място пред секцията.

(6) Кандидатите, застъпниците, представителите на партии, коалиции и наблюдателите имат право да получат извлечение от протокола.

Чл. 96. Преди отваряне на избирателната кутия в протокола се вписват:

1. данните за избирателната секция, включително имената на членовете на комисията и на присъствалите други лица;

2. часът на откриване на изборния ден и на приключване на гласуването;

3. общият брой на избирателите според част "А" и част "Б" от избирателния списък;

4. броят на избирателите в допълнителния избирателен списък;

5. броят на гласувалите избиратели според положените в избирателните списъци подписи;

6. броят на удостоверенията за гласуване на друго място.

Чл. 97. (1) При установяване на резултатите от гласуването:

1. гласът може да е действителен или недействителен;

2. гласът е действителен само когато от съдържанието на плика може да се определи категорично волята на избирателя;

3. броят на гласувалите избиратели е равен на броя на намерените в избирателните кутии пликове.

(2) Плик, съдържащ една или повече бюлетини по установения образец за една и съща кандидатска листа, съответства на един действителен глас.

(3) Гласът по ал. 2 е действителен и когато:

1. в плика са намерени вещи, които не са бюлетини по установения образец;

2. в бюлетините има отклонения, дължащи се на дефекти и грешки при производството;

3. върху бюлетините има саморъчно написани знаци, думи, имена, както и механични увреждания, зацапвания и зачертавания.

(4) Плик, който не съдържа бюлетини по установения образец, както и плик, съдържащ бюлетини по установения образец за различни кандидатски листи, съответства на един недействителен глас.

(5) Бюлетини, намерени в избирателната кутия без пликове, не се отчитат при установяване на изборните резултати. Тези бюлетини се надписват с думите "без плик" и се опаковат отделно.

Чл. 98. (1) Преди отваряне на избирателната кутия от масата се отстраняват всички вещи с изключение на черновите.

(2) Само един член по решение на комисията има достъп до пликите и бюлетините под наблюдението и контрола на останалите членове.

(3) Избирателната кутия се отваря, пликите се изваждат един по един, поставят се с лицевата страна надолу и се броят.

(4) Когато в гласуването е била включена втора избирателна кутия, тя се отваря след изчерпване на пликите от първата кутия и изваждането и броенето на пликите продължава.

(5) След преброяване на пликите те последователно се отварят и съдържанието им се изважда.

(6) Пликите и бюлетините се подреждат на купчинки, както следва:

1. купчинка от пликите, които не съдържат бюлетини по установения образец, включително празните пликите;

2. купчинка от пликите, съдържащи бюлетини по установения образец за различни кандидатски листи; тези бюлетини се унищожават с надпис "унищожена" и се поставят обратно в плика;

3. купчинки от бюлетини за кандидатски листи от пликите по чл. 97, ал. 2; когато пликът съдържа две или повече бюлетини по установения образец за една и съща кандидатска листа, една от тях се разпределя в купчинката за съответната листа; останалите бюлетини се анулират с надпис "анулирана" и се поставят обратно в плика;

4. купчинка от пликите по чл. 97, ал. 2.

(7) Когато по съдържанието на някой плик възникне спор, случаят се описва в протокол.

Чл. 99. (1) Секционната избирателна комисия преброява подадените в секцията гласове.

(2) Броят на гласовете за всяка кандидатска листа е равен на броя на бюлетините в съответната купчинка по чл. 98, ал. 6, т. 3.

(3) Броят на недействителните гласове е равен на сумата от броя на пликите по чл. 98, ал. 6, т. 1 и 2.

(4) Общият брой на действителните гласове е равен на числото по чл. 98, ал. 6, т. 4.

Чл. 100. В протокола на секционната избирателна комисия последователно се вписват:

1. броят на намерените в избирателните кутии пликите;

2. гласовете, подадени за всяка кандидатска листа;

3. общият брой на действителните гласове;

4. броят на недействителните гласове;
5. броят на подадените заявления, възражения, жалби и взетите по тях решения.

Чл. 101. Екземплярите от протокола за районната и Централната изборителна комисия се предават от председателя или заместник-председателя, секретаря и член на комисията на районната изборителна комисия. Останалите книжа и материали се предават на съответната общинска администрация за съхраняване до следващите избори.

Чл. 102. (1) Районната изборителна комисия приема и проверява секционните протоколи.

(2) Когато районната изборителна комисия установи очевидни фактически грешки в секционния протокол, тя го връща на секционната изборителна комисия за отстраняването им.

(3) При приемане на секционния протокол районната изборителна комисия издава подписана разписка, съдържаща числовите данни от протокола. Членовете на секционната изборителна комисия поставят тази разписка до извлеченията от секционния протокол.

Чл. 103. (1) Въз основа на данните от секционните протоколи районната изборителна комисия отчита резултатите от гласуването и съставя районен протокол.

(2) Районният протокол е в два идентични екземпляра и е изработен на двупластова индигирана хартия. Всеки екземпляр е на един лист с обособени страници. Преди попълване на районния протокол се съставя чернова, която по форма и съдържание е еднаква с него.

Чл. 104. (1) Районният протокол се подписва от всички членове на комисията.

(2) След подписването председателят обявява резултатите от гласуването по кандидатски листи на партии, коалиции и независими кандидати.

(3) При констатиране на очевидна фактическа грешка в районния протокол могат да се извършват поправки. Всяка поправка се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка".

(4) Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение.

(5) Извлечение от протокола се поставя на видно място пред сградата, в която се помещава районната изборителна комисия.

(6) Кандидатите, застъпниците, представителите на партии, коалиции, инициативни комитети и наблюдателите имат право да получат извлечение от районния протокол.

Чл. 105. Районните изборителни комисии създават база данни чрез компютърна обработка на секционните протоколи в изборителния район и от плавателните съдове под български флаг.

Чл. 106. (1) Председателят или заместник-председателят, секретарят и член на районната изборителна комисия предават на Централната изборителна комисия

първия екземпляр от районния протокол, първите екземпляри от секционните протоколи и копия от разписките по чл. 102, ал. 3 не по-късно от 48 часа след получаване на последния секционен протокол в района.

(2) След проверка на книгата по ал. 1 Централната изборителна комисия издава разписка на районната изборителна комисия.

(3) Книжата и материалите на районната изборителна комисия с изключение на предназначените за Централната изборителна комисия се предават на администрацията на областта, на чиято територия е разположена тази комисия.

(4) Изборните книжа и материали се съхраняват от областните администрации до следващите избори.

(5) Изборните книжа и материали от гласуването в чужбина се изпращат на Централната изборителна комисия, а от гласуването на плавателни съдове под български флаг – на районната изборителна комисия по чл. 44. Тези книжа и материали се съхраняват по реда на ал. 4.

Чл. 107. Общият брой мандати за всяка партия и коалиция се определя от Централната изборителна комисия пропорционално на подадените за тях действителни гласове в цялата страна и в чужбина.

Чл. 108. Разпределянето на мандатите по кандидатските листи на партиите, коалициите и инициативните комитети се извършва съгласно методиката по чл. 8, ал. 2.

Чл. 109. (1) Централната изборителна комисия обявява резултатите от гласуването, както следва:

1. получените гласове и разпределението на мандатите между партиите и коалициите - не по-късно от 3 дни след изборния ден;

2. имената на избраните народни представители - не по-късно от 5 дни след изборния ден.

(2) Резултатите от гласуването се обявяват след обявяването на приключването на изборния ден във всички държави - членки на ЕС, в рамките на изборния период, определен от Съвета на ЕС.

Чл. 110. Кандидатите, централните ръководства на партиите, коалициите и инициативните комитети участвали в изборите, могат да оспорват законността на избора пред Върховния административен съд в срок не по-късно от 14 дни от обявяването на резултатите от Централната изборителна комисия.

Чл. 111. (1) Централната изборителна комисия създава база данни чрез компютърна обработка на секционните протоколи от страната и протокол-грамите.

(2) Данните от базата по ал. 1 се сравняват с базите данни на районните изборителни комисии. При наличие на разлики, както и при установяване на очевидни фактически грешки Централната изборителна комисия се произнася с решение по всеки от случаите и актуализира базата данни.

(3) Резултатите от изборите се определят според актуализираната база данни.

(4) Бюлетинът на Централната изборителна комисия се публикува според актуализираната база данни.

(5) Актуализираната база данни на Централната изборителна комисия на технически носител се предоставя на Президента на Републиката, на Министерския съвет, на партиите и коалициите, участвали в изборите, на социологически агенции, на библиотеки, на университети, на Българската академия на науките и на други звена.

(6) Базата данни по ал. 5 не може да се променя и да се разпространява без разрешение на Централната изборителна комисия.

(7) След отчитането и официалното обявяване на изборните резултати председателят на Народното събрание на Република България уведомява председателя на ЕП за избраните народни представители от Република България.

Глава девета

ПРЕДСРОЧНО ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПЪЛНОМОЩИЯ

Чл. 112. Пълномощията на народен представител се прекратяват предсрочно при подаване на оставка пред ЕП, при смърт, при несъвместимост на статута на народен представител в ЕП съгласно чл. 1, ал. 3.

Чл. 113. (1) При предсрочно прекратяване пълномощията на народен представител Централната изборителна комисия обявява за народен представител следващия в съответната листа кандидат.

(2) Когато в листата няма повече кандидати, мястото остава незаето до края на пълномощията на ЕП.

Глава десета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 114. (1) Който наруши разпоредба на този закон, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв., когато деянието не представлява престъпление.

(2) Длъжностно лице, което умишлено извърши нарушение по ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв.

Чл. 115. Актове за констатиране на нарушенията се съставят от председателите на Централната изборителна комисия и на районните изборителни комисии по решение на съответната комисия в 3-дневен срок от получаване на сигнала или жалбата за нарушението.

Чл. 116. Наказателните постановления се издават от областните управители по местоизвършване на нарушението в 3-дневен срок от получаване на преписката. Ако актът е срещу областния управител, наказателното постановление се издава от министъра на държавната администрация.

Чл. 117. Установяването на нарушенията, съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания и Закона за Върховния административен съд.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. “Държава членка по произход” е държавата - членка на ЕС, на която лицето е гражданин.

2. “Официална декларация” означава декларация от съответното лице, като за потвърждаване на неистина или затаяване на истина лицето носи отговорност по действащото законодателство.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За мандата на Европейския парламент 2004-2009 г. до 31 декември 2007 г. по реда на този закон от Република България се избират 18 народни представители в ЕП.

§ 3. За целите на този закон органите по Закона за избиране на народни представители осъществяват функциите на органите по настоящия закон в случай на провеждане на избори за народни представители и на народни представители в ЕП по едно и също време.

§ 4. Пълномощията на избраните народни представители от Република България в ЕП започват от момента на откриване на първото заседание на ЕП след влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към ЕС.

§ 5. Мандатът на избраните народни представители от Република България в Европейския парламент 2004-2009 г. се прекратява от момента на прекратяване на мандата на ЕП.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

М О Т И В И

към проекта на Закон за избиране на народни представители в Европейския парламент

Предложеният законопроект е изготвен в изпълнение на Решение N 700 на Министерския съвет от 2003 г. Законопроектът е съобразен с разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност, който потвърждава основните принципи, на Европейския съюз (ЕС): свобода, демокрация, права на човека и правова държава, спазването на които е предпоставка за членство в ЕС.

Конкретни проявления на тези принципи е създаването на гражданство на Съюза - чл. 17 от Договора за създаване на Европейската общност съгласно който всяко лице, което е гражданин на държава членка, е гражданин на Съюза. Гражданството на Съюза допълва, а не замества националното гражданство. Последица и конкретна проява на съюзното гражданство е правото всеки гражданин на Съюза, който живее в държава членка, чийто гражданин не е, да има правото да гласува и да се кандидатира в изборите за Европейски парламент (ЕП) в държавата членка, където живее, при същите условия, както и гражданите на тази държава (чл. 19 от същия договор). Правото на глас и кандидатиране в избори за ЕП в държавата членка по местопребиваването е пример за прилагането на принципа на недискриминация между гражданите по произход и гражданите на ЕС, живеещи в тази държава, както и на произтичащото от това право на свободно движение и пребиваване, уредено в чл. 18 от договора. Посочените разпоредби имат за цел премахването на съществуващото в държавите членки изискване за гражданство като абсолютна предпоставка, за да се упражнят тези права. Европейското съюзно гражданство и свързаните с него политически права, на първо място избирателните, създават условия за участие в политическия живот както на българските граждани, така и на гражданите на другите държави членки, които са се установили да живеят в Република България.

Тези права са доразвити и конкретизирани в Директива на Съвета 93/109/ЕО от 6 декември 1993 г., с която се определят подробни условия за упражняване правото на глас и кандидатиране в избори за ЕП от граждани на Съюза, които пребивават в държава членка, на която не са граждани. Ангажиментът за транспониране на европейското законодателство относно избирателните права и за пълното въвеждане на *acquis*, в частност на Директива 93/109/ЕО от 6 декември 1993 г., е поет с Допълнителната информация по глава 2 “Свободно движение на хора” (CONF-BG 20/02).

Целта на настоящия законопроект е да уреди посочените обществени отношения, свързани с предпоставките и реда за упражняване на активното и пасивното избирателно право както от българските граждани, така и от гражданите на ЕС, установили се да живеят в Република България. По този начин на законово ниво се доразвива конституционната уредба на тези въпроси и се изпълнява задължението на нашата държава да транспонира разпоредбите на Директива на Съвета 93/109/ЕО от 6 декември 1993 г., чл. 19 от която постановява, че “Настоящата директива е адресирана до държавите членки”.

При определяне на структурата и съдържанието на законопроекта е търсено сходство със Закона за избиране на народни представители, което е разбираемо поради

сродния характер на двата акта, като има и различия, дължащи се на спецификите в регулираната материя.

В структурно отношение законопроекът се състои от дванадесет глави, с които последователно са регламентирани общите положения, изборителните комисии, изборителните списъци, изборителните райони и изборителните секции, редът и предпоставките за издигане на кандидати за народни представители в Европейския парламент, редът за провеждане на предизборна кампания, гласуването, определянето на изборните резултати, предсрочно прекратяване на пълномощията, санкциите при нарушаване на разпоредбите на закона. Предвидени са още допълнителни, преходни и заключителни разпоредби.

В глава първа са изведени общите разпоредби на закона - неговият предмет на регулиране, посочени са длъжностите и дейностите, с които е несъвместим статутът на българските представители в ЕП, броят на депутатите, за които ще гласува българският изборителен корпус. Посочват се условията, при които гражданите на държава - членка на Европейския съюз, различна от Република България, които не са български граждани, имат право да гласуват в изборите за български представители в Европейския парламент, както и предпоставките, при които такива граждани могат да се кандидатираат за депутати в ЕП от българската квота. Тази регламентация е в съответствие с чл. 19 от Договора за създаване на Европейската общност, посочени са субектите, които имат право да издигат кандидатури за народни представители в ЕП, посочена е и изборителната територия за тези избори, която съвпада с територията на цялата страна. Числеността на изборителния корпус при тези избори съвпада с тази при парламентарните избори, но в същото време броят на мандатите е по-малък. Съпоставката между математическите модели за разпределяне на мандатите по различните методи показват, че при 18 мандата по-справедливо разпределяне на остатъците дава методът на Хеър-Ниймайер. Въз основа на това в законопроекта се предлага разпределянето на мандатите при тези избори да се извършва по метода на най-големия остатък - метода на Ниймайер.

В глава втора са уредени видовете изборителни комисии - централна, районни и секционни. Мандати разпределя само централната изборителна комисия, а районните комисии организационно-технически обезпечават провеждането на изборите.

Изборителните списъци се съставят от общинските администрации по населените места, в които се води регистър на населението. Нововъведение е, че списъкът на гласоподавателите се състои от две части: част "А" от списъка включва имащите право на глас български граждани, а част "Б" - имащите право на глас постоянно и продължително пребиваващи у нас граждани на Европейския съюз.

Транспонирани са и разпоредбите на Директива 93/109/ЕО за изискванията към кандидатите - граждани на ЕС; предвиден е механизъм за проверка на верността на декларираните от кандидата факти и обстоятелства.

Изброени са изчерпателно основанията за предсрочно прекратяване пълномощията на депутатите. В Преходните и заключителните разпоредби е предвидено задължение за Министерството на вътрешните работи да предоставя периодично за въвеждане в националния регистър на населението данни, необходими за коректното съставяне на изборителните списъци. Предлага се органите (изборителните комисии) по Закона за избиране на народни представители да осъществяват функции на органи и по настоящия закон в случай на провеждане на избори за народни представители по ЗИНП и народни представители в ЕП по едно и

също време. Законопроектът е съобразен и с разпоредбата на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз, съгласно която Република България следва да проведе избори за Европейския парламент чрез пряко всеобщо гласуване преди 31 декември 2007 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: